

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ
БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ
ДО НАУКОВОЇ РОБОТИ.
ГАРВАРДСЬКИЙ СТИЛЬ
(HARVARD REFERENCING STYLE)**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

КИЇВ

2018

УДК 025.321

О-914

Укладачі:

В. В. Степко, завідувач інформаційно-бібліографічного відділу,

А. А. Чернявська, завідувач відділу комплектування та наукового
опрацювання документів.

Оформлення списку бібліографічних посилань до наукової роботи.
Гарвардський стиль (Harvard Referencing Style) : метод. рек. / уклад.:
В. В. Степко, А. А. Чернявська ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, наук.
б-ка.– Київ, 2018. – 11 с.

В методичних рекомендаціях розглядається один із важливих етапів науково-дослідної роботи – оформлення списку бібліографічних посилань згідно Гарвардського стилю. Подано приклади бібліографічного опису різних видів джерел: книг, електронних ресурсів, статей з періодичних та продовжуваних видань, архівних документів тощо.

Гарвардський стиль (Harvard Referencing Style) – стиль оформлення наукових робіт. Сфера застосування – гуманітарні та суспільні науки. Визначеної форми Гарвардського стилю цитування та опису посилань не існує, бо немає організації, яка б його розробляла. Оскільки стандартної форми немає, існує більше 60 варіантів Гарвардського стилю. Вони різняться не тільки в залежності від країни, а й на рівні окремих університетів.

Приклади варіантів Harvard Referencing Style, характерні для деяких університетів:

- Австралії:

<https://guides.library.uwa.edu.au/harvard/examples>.

- Великої Британії:

https://libweb.anglia.ac.uk/referencing/files/Harvard_referencing_201718.pdf.

Список бібліографічних посилань розміщується в кінці роботи. Він надає інформацію для пошуку джерел, що цитуються в тексті наукової роботи. Кожне цитоване джерело повинно бути описане в списку посилань. Відповідно, кожен запис у списку посилань має бути згаданим в тексті роботи.

References – список бібліографічних посилань, транслітерований латиницею. References повинен повторювати список посилань українською чи російською мовами, незалежно від того, чи є в ньому джерела іноземними мовами.

Основні правила оформлення References в Гарвардському стилі:

- Прізвище автора, ініціали наводяться відповідно до правил транслітерації.
- Прізвища іноземних авторів подають в оригіналі, не застосовуючи транслітерацію.
- Перед прізвищем останнього автора ставимо and.

- В посиланні вказуються всі автори праці (редактори, якщо автор відсутній).
- Назву книги наводять в транслітерації і в квадратних дужках перекладають англійською мовою (для перекладних видань в дужках наводять оригінальну англійську назву).
- Для англomовних книг наводять оригінальну назву.
- Назва книги, газети або журналу виділяється курсивом.
- Назву статті наводять відповідно до правил транслітерації і в квадратних дужках перекладають англійською мовою.
- Назву періодичного видання наводять в транслітерації.
- Посилання на електронні ресурси описуються за тими ж правилами, додатково вказують URL-адресу.
- Назви видавництв і організацій призводять відповідно до правил транслітерації.
- Якщо видавництво (підприємство, установа, організація тощо) має офіційну англomовну назву, то можна наводити цю назву.
- Назви міст, назви конференцій, пояснювальні слова, словосполучення перекладають англійською мовою. Для міжнародних конференцій, які мають другу англomовну назву, наводять цю назву.

Для транслітерації українського тексту слід застосувати Постанову Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 року № 55, транслітерацію російського тексту – за системою Держдепартаменту США / BSI. На сайті <http://ukrlit.org/transliteratsiia> можна безкоштовно скористатись програмою транслітерації тексту українською мовою, на сайті <http://translit.ru/> – тексту російською мовою.

Приклади оформлення різних видів джерел

Приклади бібліографічного опису за ДСТУ 8302:2015	Приклади бібліографічного опису за Гарвардським стилем
Книга 1 автора	
<p>Прізвище, ініціали автора, рік видання. Назва книги [перекладна назва книги англ. мовою]. Відомості про видання*. Місто: Видавництво.</p> <p><i>*крім першого</i></p>	
<p>Крег Е. Г. Про мистецтво театру. Київ : Мистецтво, 1974. 319 с.</p> <p>Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. 3-тє вид. Київ, 2009. 864 с.</p>	<p>Kreg, E.G., 1974. <i>Pro mistectvo teatru</i> [About art of theater]. Kyiv: Mystetstvo.</p> <p>Heiets, V.M., 2009. <i>Suspilstvo, derzhava, ekonomika: fenomenolohiia vzaiemodii ta rozvytku</i> [Society, state, economics: phenomenology of interaction and development]. 3rd ed. Kyiv.</p>
Книга 2-3-х авторів	
<p>Наулко В. І., Артюх Л. Ф., Горленко В. Ф. Культура і побут населення України. Київ : Либідь, 1993. 255 с.</p>	<p>Naulko V.I., Artiukh L.F. and Horlenko V.F., 1993. <i>Kultura i pobut naseleennia Ukrainy</i> [Culture and life of the population of Ukraine]. Kyiv: Lybid.</p>
Книга 4-х та більше авторів	
<p>Фінанси суднобудівних підприємств : монографія / І. А. Воробйова та ін. Київ, 2011. 259 с.</p>	<p>Vorobiova, I.A., Boboshko, Iu., Harmatii, L., Hirniak, I. and Pohrebennyk, F., 2011. <i>Finansy sudnobudivnykh pidpriemstv</i> [Finance of shipbuilding enterprises]. Kyiv.</p>

Книга без автора	
Основи економічної теорії. Київ : Наук. думка, 2016. 235 с.	<i>Foundations of economic theory</i> , 2016. Kyiv: Naukova dumka.
Книга за редакцією	
Корпоративні структури в національній інноваційній системі України / за ред. Л. І. Федулової. Київ : УкрІНТЕІ, 2007. 812 с.	Fedulova, L.I. ed., 2007. <i>Korporatyvni strukturny v natsionalnii innovatsiinii systemi Ukrainy</i> [Corporate structures in the national innovation system of Ukraine]. Kyiv: UkrINTEI.
Промисловий потенціал України: проблеми та перспективи структурно- інноваційних трансформацій / відпов. ред. Ю. В. Кіндзерський, А. І Онопко. Київ : Ін-т економ. та прогнозування, 2007. 408 с.	Kindzerskyi, Yu.V. and Onopko, A. I. eds., 2007. <i>Promyslovyi potentsial Ukrainy: problemy ta perspektyvy strukturno-innovatsiinykh transformatsii</i> [Industrial potential of Ukraine: problems and perspectives of structural and innovation transformation]. Kyiv: Instytut ekonomiky ta prohnozuvannia.
Книга-переклад	
Прізвище, ініціали автора, рік видання. Назва книги [Оригінальна назва книги]. Translated from ... by ініціали прізвище перекладача. Місто: Видавництво.	
Б'юрен Дж. Міжнародне право в галузі прав дитини / пер. з англ. Г. Є. Краснокутського. Одеса : БАХВА, 2006. 524 с.	Van Bueren, J., 2006. <i>Mizhnarodne pravo v haluzi prav dytyny</i> [International Law on the Rights of the Child]. Translated from English by H. Krasnokutskyi. Odesa: BAKHVA.

Розділ книги за редакцією

Прізвище, ініціали автора, рік видання. Назва розділу [Назва розділу переклад]. In *Назва книги* [Назва книги переклад]. Місто: Видавництво, сторінковий інтервал.

Сівашко Ю. Формування державної служби в Україні. *Модерна нація: українець у часі і просторі / за ред. О. Мороз*. Львів, 2001. С. 270–271.

Sivashko, Yu., 2001. Formation of civil service in Ukraine. In: O. Moroz, ed. *Moderna natsiia: ukrainets u chasi i prostori* [Modern nation: Ukrainian in time and space]. Lviv, pp. 270–271.

Стаття з журналу (друк)

Прізвище, ініціали автора, рік видання. Назва статті [Назва статті переклад]. *Назва видання транслітерація або англійське зареєстроване*, том, номер, випуск, сторінковий інтервал.

Петренко Б. М. Політична провокація та політичний екстремізм в теорії і практиці суспільних відносин. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*. 2012. Вип. 3. С. 232–239.

Petrenko, B.M., 2012. Politychna provokatsiia ta politychnyi ekstremizmi v teorii i praktytsi suspilnykh vidnosyn [Political provocation and political extremism in the theory and practice of social relations]. *Filosofiiia i politolohiia v konteksti suchasnoi kultury*, issue 3, pp. 232–239.

Чужинова І. Два кроки в напрямку до узбіччя (до творчого портрету режисера Дм. Богомазова). *Просценіум*. 2008. №. 3. С. 58–71.

Chuzhynova, I., 2008. Dva kroky v napriamku do uzbichchia (do tvorchoho portretu rezhysera Dm. Bohomazova) [Two steps towards the road (to the creative portrait of director Dm. Bogomazov)]. *Protsenium*, no. 3, pp. 58–71.

Стаття з DOI	
Петров Н. И. Два похода к пониманию метафоры. <i>Историческая и социально-образовательная мысль</i> . Харьков, 2014. № 5 (62). С. 175–179. DOI: 10.17748/2075-9908-2014-6-6_2-175-179.	Petrov, N.I., 2014. Two Approaches to Defining a Metaphor [Dva pohoda k ponimaniyu metaforyi]. <i>Istoricheskaya i sotsialno-obrazovatel'naya myisl</i> , no. 5 (62), pp. 175–179. doi: 10.17748/2075-9908-2014-6-6_2-175-179.
Стаття з журналу (online)	
Біланюк О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туризму в українсько-польських відносинах. <i>Економіка. Управління. Інновація</i> . 2012. № 2. URL: http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2012_2/pdf/12borupv.pdf (дата звернення: 16.07.2018).	Bilaniuk, O.P., 2012. Current state and prospects of international tourism development in Ukrainian-Polish relations. <i>Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsiia</i> , [online] no. 2. Available at: < http://www.ascusc.org/jcmc/vol5/issue2/ > [Accessed 16 July 2018].
Стаття з газети	
Кремень В. Як нам реорганізувати освіту. <i>Дзеркало тижня</i> . 2011. 9–15 квіт. С. 10.	Kremen, V., 2011. Yak nam reorhanizuvaty osvitu [How do we reorganize education]. <i>Dzerkalo tyzhnia</i> , 9–15 Apr. pp. 10.
Веб-сайт	
Розробник або Автор або Власник сайту, рік. Назва web-документу або web-сторінки (дата оновлення*). Доступно: <web-адреса/URL> [Дата звернення]. <i>*якщо є</i>	
Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». URL: http://www.ukrbook.net/ (дата	<i>State Scientific Institution "The Book Chamber of Ukraine named after Ivan Fedorov"</i> . Available at:

звернення: 07.06.2018).	< http://www.ukrbook.net/ > [Accessed 7 June 2018].
Частина веб-сайту	
<p>Мігунова Т. С. Слово «телебачення» – це архаїзм. <i>Телекритика</i> : [сайт]. Київ, 2017. URL: http://www.telekritika.ua/expert/2017-01-23/59463. (дата звернення: 23.01.2018).</p> <p>Smith J. The Art of Good Dancing – Noble Birth and Skilled Nonchalance. England (1580–1630). <i>Historical dance</i>. 1987. Vol. 2, no. 5. URL: www.dhds.org.uk/jnl/pdf/hd2n5p30.pdf. (accessed: 10.02.2018)</p>	<p>Mihunova, T.S., 2017. Slovo «telebachennia» – tse arkhaizm [The word «Television» is archaism]. <i>Telekrytyka</i>. Available at: < http://www.telekritika.ua/expert/2017-01-23/59463> [Accessed 23 January 2018].</p> <p>Smith, J., 1987. The Art of Good Dancing – Noble Birth and Skilled Nonchalance. England (1580–1630). <i>Historical dance</i>, vol. 2, no. 5. Available at: <www.dhds.org.uk/jnl/pdf/hd2n5p30.pdf> [Accessed 10 February 2018].</p>
Дисертація	
<p>Константинов М. В. Ю. Лотман та візуальна семіотика другої половини ХХ ст. (історико-філософський аналіз) : дис. ... канд. філософ. наук / Дніпр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Дніпро, 2017. 266 с.</p>	<p>Konstantynov, M.V., 2017. <i>Y. Lotman and the visual semiotics of the second half of the twentieth century. (historical and philosophical analysis)</i>. Ph.D. Thesis. Dniprovsky National Oles Gonchar University.</p>
Автореферати	
<p>Дениско П. В. <i>Непрозорість знаків як проблема семіотичної естетики</i> : автореф. дис. ... канд. філос. наук / Полтав. нац. техніч. ун-т ім. Юрія Кондратюка. Київ, 2011. 15 с.</p>	<p>Denysko, P.V., 2011. <i>Opacity of signs as a problem of semiotic aesthetics</i>. Abstract of Ph.D. dissertation. Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University.</p>

Матеріали конференцій, семінарів, форумів

<p>Чужиков А. В. Дуалістична природа сучасного медіа-ринку. <i>Стратегічні орієнтири розвитку економіки України</i> : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 6–7 жовт. 2017 р. / ОНУ імені І. І. Мечников. Одеса, 2017. С. 188–190.</p>	<p>Chuzhykov, A.V., 2017. Dualistychna pryroda suchasnoho mediarynku [The dual nature of the modern media market]. In: Odessa National University named after I. I. Mechnikov, <i>Strategic benchmarks for the development of the Ukrainian economy</i>, Proceedings of the International Conference, Odesa, October 6–7 2017. Odessa, pp. 188–190.</p>
<h3>Електронні книги</h3>	
<p>Тимошик М. Видавнича справа та редагування. Київ : Ін Юре, 2004. 224 с. URL: https://issuu.com/vsrjournal/docs/vydavnychaspravatymoshik (дата звернення: 07.06.2018)</p> <p>Bruce G. Public Diplomacy and Strategic Communication: Cultures, Firewalls, and Imported Norms URL: https://ru.scribd.com/document/143843878/PD-Iplomacy-and-Strategic-Communication-Imported-Norms-2005 (accessed: 07.06.2018).</p>	<p>Tymoshyk, M., 2004. <i>Vydavnycha sprava ta redahuvannia</i> [Publishing and editing]. Kyiv: In Yure. Available at: https://issuu.com/vsrjournal/docs/vydavnychaspravatymoshik > [Accessed 07 June 2018].</p> <p>Bruce, G., 2005. Public Diplomacy and Strategic Communication: Cultures, Firewalls, and Imported Norms. Available at: https://ru.scribd.com/document/143843878/PD-Iplomacy-and-Strategic-Communication-Imported-Norms-2005 > [Accessed 07 June 2018].</p>
<h3>Архівні матеріали</h3>	
<p>Гарматій Л. [Лист до Г. Хоткевича від 21 січня 1912 р.] // Центральний</p>	<p>Harmatii, L., 1912. <i>Letter to G. Hotkevich from January 21, 1912.</i>, Fund 688.</p>

державний історичний архів України у Львові. Ф. 688. Оп. 1. Спр. 307. Арк. 118–119.	Inventory 1. File 307. Lviv: Central State Historical Archive of Ukraine.
Стандарти	
Назва організації, рік публікації. Буквений та числовий код стандарту Повна назва стандарту. Місце видання: Видавництво.	
ISO 690–2. Information and documentation. Bibliographical references. Electronic documents. Geneva : International Standards Office, 1998.	International Standards Office, 1998. ISO 690–2 Information and documentation. Bibliographical references. Electronic documents. Geneva: ISO.
Законодавчі та нормативні документи	
Господарський кодекс України : за станом на 16 січ. 2003 р. Офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 2003. 192 с.	Economic Code of Ukraine 2003. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo.
Закон України Про інноваційну діяльність : прийнятий 4 лип. 2002 року № 40-IV <i>Голос України</i> . 2002. 9 серп. С. 10–12.	Law of Ukraine on innovative activity 2002. <i>Holos Ukrainy</i> , 9 Aug. pp. 10–12.
Написання обов'язкових елементів оформлення списку літератури англійською мовою	
Тези доповідей	Abstracts of Papers
Матеріали (праці) конференції	Proceedings of the Conference Title
Матеріали 3 Міжнар. конференції симпозіуму, з'їзду, семінару)	Proceedings of the 3rd International Conference (Symposium, Congress,

	Seminar)
Матеріали II Всеукраїнської конференції	Proceedings of the 2nd All-Ukrainian Conference
Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції	Proceedings of the 5th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference
Дисертації	Ph.D. Thesis ; D.Sc. Thesis
Автореферати	Abstract of Ph.D. dissertation Abstract of D.Sc. dissertation
Написання загальноприйнятих скорочень слів англійською мовою	
Вип.	issue
Спец. випуск (розділ)	special issue (section)
Стаття = Ст.	article
У книзі: = В кн. :	in
Том = Т.	vol.
Серія = Сер.	ser.
Частина = Ч.	part
Гл.	ch.
та ін.	et al.
Без року публікації = б.г.	no date = n.d.
Без місця видання = Б.м.	no place = n.p.